

16. BENELUX EXPO

Benoît Maire
in de Vleeshal Middelburg

NIETS IS WAT HET LIJKT

Alles begint met de lange neus van Pinokkio: zijn keramieken kop op een driepoot wijst parmantig bij de deur zo de Vleeshal in Middelburg in. Volg het spoor, daarheen, daarheen! Welkom in de wereld van de jonge Franse kunstenaar Benoît Maire.

Machteld LEIJ

Komt dat zien, zegt de kop, die opvallend veel op een werk van Giacometti lijkt. Benoît Maire (*1978) laat hem je gidsen. Even maar, want een vitrinetafel verder barst het los: tekstfragmenten over filosofische begrippen en zoektochten naar inzicht wisselen af met foto's uit tijdschriften, een stuk plat glas op blokjes en een ingekleurde nostalgische Ansichtkaart van een romantisch kasteel en dito landschap, maar met een hoekje grote stad erop geplakt.

De Fransman is lang niet de enige die de conceptuele kunst omarmt. Er is sprake van een hernieuwde interesse van een nieuwe generatie. Postmoderne esthetiek en de vraag wat het

object van de filosofie is, daar buigt Maire zich over volgens de wel heel summieriende zaalbrief. De vitrine is een studie in beelden en tekstfragmenten, geënt op de ideeën van postmoderne filosofen als Lyotard en Badiou. Er liggen knipsels van een stierenkop, een schilderij van Balthus. Daaromheen meanderen de filosofische zinnen als een toverformule. Postmoderne kennis is uiteindelijk een taal, staat er te lezen. In de handen van Maire is het een vreemde taal waarvan je af en toe een element herkent, zonder dat het geruststelt, zonder dat het een stramien lijkt te volgen. Postmoderner kan het bijna niet.

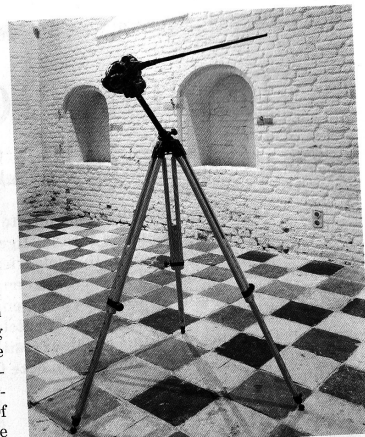
MISVERSTAND

Maar er gloort hoop: er ligt een kunstenaarspublicatie ter inzage: 'Aesthetics of the Differends'. Helaas is die niet te koop, dus rustig thuis nalezen zit er niet in. Het project in de Vleeshal is een onderdeel van een langer lopend project dat zijn weerslag vindt in de publicatie: lezingen, teksten overgenomen van criticus Arthur C. Danto maar ook interviews en discussies. Daarin staat te lezen dat het Maire onder andere om het begrip 'Differend' gaat, een concept dat misverstand aanduidt, dat ontstaat als twee of meer niet-homogene talen over eenzelfde onderwerp in congrement raken. Deze opmerking is met wat fantasie en zelfredzaamheid een aardige leidraad voor de tentoonstelling: wat je ziet is niet wat je begrijpt. Ontoegankelijkheid vecht met fascinatie en nieuwsgierigheid om de eerste plaats.

De installatie 'Esthetica der geschillen, de verscheurde lezing' bijvoorbeeld is volkomen ondoorgankelijk. Een glazen tafelblad wordt ondersteund door een tweetal afgezaagde bomen en een wit geverfde schraag. Het beeld verwijst vast naar een model, een anekdote, een axioma wellicht, ook een begrip dat regelmatig terugkeert in Maires teksten. Maar hoe kom je erachter? Er wordt niets prijsgegeven van een eventuele betekenis.

Maire is niet alleen kunstenaar, maar studeerde ook filosofie. Hij vertelde collega-kunstenaar Falke Pisano in een interview dat wat hem interesseerde aan theorie niet de logica was, maar de affectieve lading. Dat zou een reden kunnen zijn waarom zijn installaties zo onnavolgbaar en vaag overkomen. Maar het is waarschijnlijker dat de materie waarmee Maire werkt in zichzelf al problematisch genoeg is: het postmodernisme, vertaald door een filosoof tot beeldende kunst. Of andersom. Die dubbele vertaalslag maakt korte metten met eventuele pogingen de kunstwerken te duiden op een associatief niveau.

Ook al is Maire lang niet de enige conceptuele kunstenaar die het zijn publiek graag moeilijk maakt, hij is wel degene die er het best in slaagt om volledig achter de materie te verdwijnen. Hij laat iedereen die de postmoderne theorieën niet als alledaagse kost beschouwt, ver achter zich. Kunst mag best een stevige uitdaging vormen, graag zelfs. De Vleeshal zelf had zich best wat meer moeite kunnen getroosten, met een helderder zaalbrief bijvoorbeeld. Nu laten ze hun

BENOÎT MAIRE, 'ESTHETICA DER GESCHILLEN, FIGUUR 1, DE NEUS', BRONS, HOUTEN FOTOSTATIEF, 180X79X20 CM, 2008

bezoekers aan hun lot over. Als ik weer vertrek, lijkt het alsof de eerst zo uitnodigende kop bij de entree een lange neus naar me trekt. Niets is wat het lijkt, dat heb ik wel geleerd van Maire.

Benoît Maire, 'The Object of Criticism' tot 6 maart in Vleeshal, Markt, Middelburg, NL. Open di-zo, van 13-17u.
www.vleeshal.nl